

No VIIº Cabodano de Castelao: ¡Lembranza!

Opinión Gallega

Año XIII — N.º 173 — Buenos Aires: Enero-Febrero 1957 — Redacción: Belgrano 2186

Do Pensamento Vivo de Castelao

O SENTIDO DA EMIGRACIÓN GALEGA

Hoxe é 30 de xunio de 1940, e vou cara Bós Aires cunha licencia para vivir e traballar. Vou ser un emigrante máis da colectividade galega de Bós Aires e sintome mozo ao alviscar o Atlántico. Esquezamos que França quindou coa sua Hestoria entregándose a Hitler. Esquezamos que Inglaterra ensaiá unha resistencia espranzada (queira Deus que sexa con máis fortuna que a nosa). Esquezamos que a salvación pode vir das dous inaccesas Federacións antípodas i enlazadas pola branca e pura neve do Norte. O mundo sóio me intresa polo que pode influir na Galiza. Falemos da emigración galega, xa que me simto emigrante.

Disque unha tribu de alma viaxeira enfiou o roteiro do sol e, anda, anda, chegou ao cabo do mundo, ao noso Fisterre, onde ficou varada de asombro, ante a immensidá e o inñido. E velahi como a alma viaxeira daquela tribu de Ourense enraizou os seus ancestros de coñecimento na pedra ignea do noso chan e formou a primeira capa da nosa nación. Disque outras tribus de alma viaxeira foron chegando, polo mesmo camiño, ao noso Fisterre, e ali vararon as seus ancestros, a contemplaren o sol mergullándose nas augas do mar: un dos meirandes misterios da antigüedad, o misterio que enxendrou o "terror clásico". Todos seguían o roteiro do sol (o mesmo camiño que dispois seguiron as civilizacións) e todos chegaban ao Fisterre, e dende ali sóio as almas podian camiñar en procura da verdade. Contan que o noso Fisterre era o peirán en que se embarcaban as almas dos mortos para proseguirem o ancestro dos vivos (as arelas de coñecemento obligaban a andar, e sóio no cabo do mundo xurdía o inescrutable alén). Disque a nosa Terra foi invadida por uns homes barudos que traballaban os metales e que se consideraban fillos do deus da morte, en cuio honor contaban o tempo por noites, e que esta tribu domeñou o "mar tenebroso" e chegou a Irlanda para crear dende ali un novo imposible: o de retornar ás orixens. E así o Pai Sol, que todo los días percorria a vouta do ceo, levado en trunfo polos cabalos astrais, reforrnaba morto todas as noites ao berce das orixens, conducido polos ciños hiperbóreos, para que se alegrase cada mañán en chamas e comenzara de novo a sua carreira trunfal, a sementar a vida no mundo.

Esta é a lenda, que decote se adovia con mil pantallas poéticas; mais dispois veu a hestoria e por ela sabemos que outros povos diferentes chegaron ao noso Fisterre e que lle infundiron novo carácter; pero ningún invasor foi capaz de roubarle a alma viaxeira, que xa camiñaba en direcções opositas do mesmo camiño: cara a alén e cara as orixens.

Todos os povos que se asomaron ao noso Fisterre sentiron arelas de transpor aquelles horizontes visibles e inasequibles, e foi, gustamente, o ancestro do "alén-mar" o que descobreu este novo mundo, polo que agora navegan as miñas doores e as miñas espranzas. Non hai dúbida de que o venturoso descubrimento permiteunos a nós abrir camiños virxens e dar acougo ao noso afán de peregrinar. E a alma viaxeira de Galiza formou dende entón, no fondo do Atlántico, un camiño de esqueletos, para deixarnos testemuño oculto e dramático da nosa comunicación con América. Os hepñaores cada vez máis se decataram do que fixo por Hispania a alma viaxeira de Galiza. E ainda,

coida Castela que descobreu as Américas...! Nós creemos que a emigración galega non se axeita doadamente ás interpretacións materialistas, ainda que as necesidades económicas nos empurrasen decote a buscar terras de mellor vivir. Na vontade de certos emigrantes hai motores más fortes que a probeza, como na vontade dos homes sedentarios hai sentimentos que matan a fome. Se así non fose, outros povos hepñaores emigrarían más que nós, porque teñen más necesidades, más miseria, más escravitude.

Os emigrantes galegos son empurrados por causas imponderables, que ningún soupo desentrañar; pero que todos intuímos vagamente. Así, os poetas fixeron da emigración o tema máis dobreco das súas tristuras crepusculares; os humoristas dixeron que o noso povo agardaba pola invención dos transatlánticos para proseguiren o viaxe; os sabios alviscaron que Galiza fuxía da brétema, e que se alongaba en procura de sol, como as plantas. E os economistas afirmaron que a emigración galega tería fin cuando se exprimise a necesidade de emigrar; máis en perguntaríalle aos economistas: Calas son as necesidades de emigrar? Cales son as necesidades que en Galiza debemos suprimir? Abondaría comer ben e dormir sen pesadelos para dar acougo ás nosas arelas de ver mundos? Perguntémolle aos catroce mariñárcos galegos que traballan neste barco e axiña nos decataremos de que, só pretesto de necesidades materiaes, emigrarían para satisfaceren ancestros metafísicos e compriren os destinos da nosa raza viaxeira, magoada de saudades e ao mesmo tempo enraizada no chan nativo. Quén sabe se a saudade galega non será outra causa máis que a loita de dous ancestros incompatibles: o de estar e non estar na Terra!

Ainda que os factores económicos fosen d'abondo para esplicar o fenómeno migratorio de Galiza, é o certo que nós sabemos andar polo mundo á cata de benestar, e que os demáis hermanos morren de fame con tal de non enfiaren camiños desconexidos. Os galegos sabemos arrancar os papeis e pedir un pasaxe de terra; sabemos agarrarnos nos bodegas dun trasatlántico cando non temos dñeiro; sabemos pillar entradas cun fateo ao lombo ou empurrando a roda de amolar; sabemos obrir fronteiras pechadas e pedir traballo en todos linguaos; sabemos, en fin, tanto debe saber un bó camiñante, ainda que o viaxe sexa o primeiro da nesa vida. En troques, os casteláns sofrén miseria e escravitude por non aleixárense da familia, dos colchóns, dos pucheiros, dos barreñóns, das tixolas e do gato... Os casteláns non son capaces de corfiaren o seu tesouro amoroso á terra en que foron nados, e se algunha vez se aventuran a deixala, cangan con todo ás costas, para non contraeren consigo mesmos a obriga de retornaren. Os casteláns non se moven do chan nativo ou vanse del para sempre.

Non hai dúbida de que a emigración galega revela unha diferenza de carácter quando se compara co sedentarismo castelán. Hai unha forza que nos empurra cara o mundo e outra que nos xunge á terra nativa, pois se os camiños nos tentan a camiñar, é porque deixamos unha luz acesa sobre da casa en que fomos nados, e ali nos agarda o fin da vida. Andar, andar, andar, e no remate dos traballos devolverlle á Terra o corpo que ela nos prestou.

C A S T E L A O

por Maside

CASTELAO y la ARGENTINA

La vida de Castelao estuvo marcada con un claro signo argentino. En la pampa argentina pasó los años rosados de su niñez: entre gauchos auténticos que frecuentaban la pulperia de su padre instalada en la llanura inmensa...; montando en pelo, ariscos caballitos criollos... Allí llegaba la revista "Caras y Caretas", entonces en boga, con las celebres caricaturas de su coterráneo José Cao, que despertaron su vocación de dibujante. A los 14 años regresó a Galicia, en compañía de sus dos hermanas nacidas en la Argentina. Allí estudió, se hizo médico, profesión que no ejerció, adquiriendo, en cambio, celebridad como dibujante, escritor y líder gallegista. Viajó por Europa, fue diputado a las Cortes de la República y siempre, siempre con nostalgias de la pampa argentina. Y finalmente, cuando tuvo que emprender la dura ruta del exilio, eligió, como oasis de paz, la Argentina que estaba tan dentro de su corazón, rehusando tentadoras posiciones que se le ofrecían en Cuba y en los Estados Unidos, países que recorrió antes de venir a Buenos Aires. Y aquí dió vida a sus últimas magníficas obras: dibujos y libros. Y aquí terminó su vida luminosa... ¡Signo argentino en Castelao, desde su infancia hasta el postrer aliento!

Canción Gallega en la Presidencia de la República

Los diarios de esta Capital difundieron la noticia que fué de grata sorpresa para nosotros los gallegos. En una clara mañana de mediados del pasado diciembre, el Coro Mixto y Polifónico y la Banda Sinfónica de ciegos hicieron una visita a la Casa de Gobierno y ofrecieron una audición al presidente provisional de la Nación, General Pedro Aramburu quien se hallaba acompañado de su esposa, del intendente municipal y funcionarios de la presidencia.

El Coro polifónico bajo la dirección del maestro Carlos La-

rimbe interpretó tres canciones, la primera de las cuales fué la "Alborada Gallega" de Veiga.

No es difícil imaginarse la honda emoción que debió producir, en el ánimo de los competentes de tan selecto auditorio, el oír esa canción, —alegr himno a "aurora que comenza a brillar"—, entonada por quienes no habían podido nunca gozar de las bellezas de un amanecer.

Como gallegos registramos con orgullo el hecho de haberse incluido una canción nuestra en una audición ofrecida en la más alta esfera del país.

Doña Eladia Pedrayo Ansoar

MORREU EN ORENSE

No intre de pechar ista edición, chegámos a tristeza noticia, non por temida menos doborra, do pasamento na cibdad de Ourense da venerable madroa Doña Eladia Pedrayo Ansoar, nai do egrevio home da patria gallega Don Ramón Otero Pedrayo a quem tanto se lle admira e se lle quer non se da nosa colectividáde.

A morte de Doña Eladia prodúxose o dia 4 de febreiro en curso a outa edade de 98 anos e seus restos foron inhumados o dia seguinte no cementerio de San Francisco, previos solenes funerais na iglesia de Santa Eufemia do Centro, aílos aos cales asistiu impresionante concurrencia que testemuñou o amplio e fondo agrado que soupo conquir perante a sua longa vida, así como tamén a xeneral afevoredada estimación de que goza seu ilustre fillo.

Sen tempo nin serenidade do ánimo pra facermos boxe a sembranza de tan querida morta, —Doña Eladia era un pouca, ou moi, nai de todos los patriotas galegos que andamos polo mundo—, temos de limitarnos a dar aos nosos leitores ista triste novela expresar desde estas páximas ao gran cibdadán, honra de Galicia, e benquerido amigo Don Ramón Otero Pedrayo, a nasa infinita pesadume pola irreparable perda, de sua sana nai. ¡Nos sabemos ben da magnitude de ista perda pra o seu sensibel curazon de fillo!

CENTRO ORENSANO

Crónica Societaria

SORTEO DE BONOS DEL EMPRESTITO INTERNO

Conforme lo anunciado oportunamente, se realizó el sorteo de Bonos del Empréstito Interno, quinta amortización. El importe amortizado alcanza a la suma de \$ 28.000, equivalente al 4 % del empréstito, siendo los números favorecidos los siguientes:

006	181	556	626
011	219	569	700
023	260	571	793
033	310	582	817
065	325	594	888
071	351	614	903
079	364	615	915
092	400	616	933
101	413	652	960
154	420	674	991

Se deja aclarado que estos números son válidos para cualquiera de las tres series, A, B y C, y los poseedores de los mismos pueden hacerlos efectivos en nuestra sede social, cualquier día hábil de 20 a 22 horas. Se hace notar que los bonos una vez sorteados dejan de percibir intereses aún cuando no se haga efectivo su cobro.

ENFERMOS

Luego de ser sometido a una intervención quirúrgica, se asiste en su domicilio particular, el estudiante asociado Don Delmira Moreira, internado en la Clínica de la Asoc. Esp. de Socorros Mutuos, Piso 5. A.

El asociado Don Belarmino Gomez, que fuera sometido a una intervención quirúrgica se halla muy mejorado.

También se hallan internadas en el sanatorio del Centro Gallego, las señoras esposas de los asociados Sres. German González y Tomás Do Campo y en sus respectivos domicilios, luego de haberse asistido en el sanatorio del Centro Gallego las señoras de los asociados Alejandro Blanco y Olegario Rodríguez.

A todos deseamos una pronta mejoría.

NECROLOGIA

Don Genaro Gómez. — El dia 28 del mes ipdo. ha dejado de existir en esta Capital, este apreciado consocio persona muy querida en nuestra entidad de la que era socio fundador y uno de sus más entusiastas socios.

Don Genaro, como lo llamábamos sus amigos, desaparece a la temprana edad de 63 años, luego de sufrir las alternativas de una corta enfermedad, que en ningún momento hacia suponer el triste desenlace que tanto nos apena. Hombre cordial que supo con su trabajo perseverante y honesto laborarse una cómoda posición económica, que no solo brindó a sus familiares, sino también a los muchos padecientes amigos, que hallaron siempre las puertas de su casa abiertas, así como su corazón dispuesto a brindarle el mas cálido apoyo a sus demandas. Por ello, por todo lo que teníamos de noble Don Genaro, es que el velatorio y entierro de sus restos sirvieron para poner de manifiesto la alta estimación que había sabido conquistar tal la enorme cantidad de ofrendas florales que le fueron brindadas y las numerosas personas que le brindaron con su presencia la última demostración de afecto.

Dña. Arcilia N. de Barreiros. — También debemos informar que el dia 29 de Diciembre último, ha dejado de existir en esta capital, esta distinguida Sra. esposa de (Pasa a pág. 3)

DE INTERES PARA LOS SOCIOS DEL CENTRO ORENSANO

La hermosa quinta social del Centro Orensano, situada en

RANELACH (F. C. N. G. R.)

es el lugar ideal para gozar de un día de campo en esta época de verano. Allí tienen los socios y acompañantes a su disposición:

PILETA DE NATACION

FRONDOSA ARBOLEDA

CANCHA DE BOCHAS, PING-PONG, SAPO, CHAVE, ETC.
JUEGOS VARIOS PARA NIÑOS Y JOVENES

MAGNIFICA PISTA PARA BAILES

Instalaciones de hornillas para asados y cómodas mesas bajo cubierto, para quienes deseen llevar o preparar su comida.

Cuenta, además, con restaurante bien atendido y a precios modicos

Los socios del Centro Orensano, con sus familiares y amigos, pueden concurrir todos los días.

TODOS LOS DOMINGOS

se realizan animadas reuniones familiares, con bailes amenizados por orquestas de moda en sus mejores grabaciones.

TALES REUNIONES SON VERDADERAS ROMERIAS GALLEGAS AL USO DE NUESTRA TIERRA.

Diversiones en ambiente correcto y agradable, al aire libre. Invitamos a nuestros socios a concurrir todos los domingos, con sus familiares, niños y amigos a la quinta "NOSO LAR", para descansar, para divertirse, para pasar un espléndido día de campo.

A SOLO 45 MINUTOS DE TREN DESDE LA ESTACION CONSTITUCION

Para mayores informes, incluso horarios de trenes, indicaciones para llegar a la quinta, etc., llamar a la Secretaría del Centro Orensano, de 20 a 22 horas; Teléfono 47-7064.

GRANDES FIESTAS DE CARNAVAL

Tal como es norma en nuestro centro, han sido programados, con motivo de los festejos de Carnaval, ocho grandes bailes de disfras y fantasía que se llevarán a cabo, los días 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16 y 17 de marzo próximo, en los salones de nuestra sede social y en la pista al aire libre.

Estas fiestas que se realizan todos los años en nuestra casa, y que se han caracterizado siempre por el éxito alcanzado por cada una de ellas, esperamos han de contar con el apoyo de los señores asociados y amigos que sabrán disfrutar una vez más de la familiaridad, alegría y corrección, que las distingue.

La entusiasta Subcomisión de Fiestas, en su propósito de hacer más atractivo su desarrollo, ha elaborado un interesante programa de concursos con valiosos premios para los ganadores, especialmente para las damas mejor vestidas y para los caballeros más divertidos. También queremos destacar que el conjunto ROSALIA DE CASTRO, tendrá a su cargo la amenización de la parte baileable, juntamente con las mejores orquestas del momento, en sus últimas grabaciones.

Amigo asociado, prepárese pues, a divertirse en nuestra casa, en la que sus familiares y amigos también hallarán el ambiente propicio para disfrutar de una verdadera fiesta, sana y alegre.

LISTA Y SACO

SASTRERIA DE MEDIDA

TRAJES A MEDIDA EN FINAS TELAS
DESDE \$ 800.—

CORRIENTES 1762

T. E. 40-2522

CARNAVALES DE 1957

EN LOS SALONES DEL CENTRO ORENSANO

CALLE BELGRANO 2186

8 GRANDES BAILES DE DISFRAS Y FANTASIA

MARZO 2	MARZO 3	MARZO 4	MARZO 5	MARZO 9
Velada	Velada	Velada	Soirée	Velada
LAS VELADAS DE 22 a 3 horas				
LAS SOIREES DE 21 a 1,30 horas				
LAS MEJORES ORQUESTAS DEL MOMENTO CON DISCOTECA COMPLETAMENTE REMOZADA				
Ambiente gallego en pista al aire libre, con el conjunto de gaitas "ROSALIA DE CASTRO"				
GRAN TABERNA GALLEGA				
Pulpo :: Empanadas :: Langostinos				
VIÑO DO RIBEIRO				
a precios populares				
COMO SIEMPRE: AMBIENTE NETAMENTE FAMILIAR				
PRECIO DE LAS ENTRADAS				
SOCIAS	\$ 2,—	INVITADOS	\$ 10,—	
SOCIOS	\$ 5,—	INVITADAS	\$ 6,—	

Los días 4 y 17 socios y socias gratis, con carnet y recibo al dia

AITOS DE HOMENAXE A CASTELAO

A lembranza de Castelao está decote presente nas mentes e nos corazóns dos galegos; non é preciso unha data determinada pra que o seu nome sexa lembrado e louvado co místico sentimento das nosas xentes, que lle gardan afevoada devoción e renden amoroso culto á sua memoria.

Castelao está sempre vivo entre nós, porque, si ben nos falla a sua presencia física, o seu espírito permanece á nosa beira, intruxando e remarcando os nosas ideias iós nosos pensamentos, temificando as nosas esperanzas e facendo que en todos os instantes nos atopemos en comunión sagra co seu nome; de xeito que vive sempre en nós.

Pro, hai unha data na que se lle lembra con meirande e máis afevoado amor, si cabe; é o dia sete de Xaneiro, data do seu pasamento, da sua trasmutación, da sua consustanciación coas nosas almas no pax ió vino eucarístico do amor a Galiza, amor que el nos ensinou a ter e sentir con fondura,

amor que el soupo acrecer e reforzar pra que seja no manan a semente redentora da nosa Terra. Ia na data do sete de Xaneiro cando, con devota unión galega, nos achegamos ó santoio onde están seus restos, en aguarda de iren a repousar no sagro seo da sagra Terra, pra decir a carón del canzón e prego, louvanza ó seu nome e refirmación da fe que temos na redenzón e libertade de Galicia.

Por elo iste ano, como nos anteriores dende a sua trasmutación, se lle fixeron os debidos homenaxes de acceso recordamento o de veneración ao seu nome; os cales homenaxes foron feitos polo Centro Gallego, polas entidades que componen a Comisión Intersocietaria Patriótica Galega, Centros Ourensans, Pontevedres, Coruñas, Betanzos, Corgubión e Irmandade Galega; polo Centro Lucense e pola Asociación Gallega de Universitarios Escritores y Artistas (AGUEA), polas audiencias radiales galegas e outras institucións da nosa colectividá.

HOMENAXE DO CENTRO GALLEGO

O ato do Centro Gallego realizouse o Domingo 6 de Xaneiro, no Panteón do Centro, en Chacarita, coa presencia de autoridades da istitución e numerosas persoas e representantes de outros núcleos societarios. Ali, onde xacen os seus restos, invocou o seu nome, prenunciando unha afevoada oración de louvanza, o membro da Comisión Directiva do Centro e secretario da Comisión de Cultura, señor Abelardo Estevez. A seguido foi depositada unha ofrenda floral no sarcófago do grande mestre, gardándose, no intre, un relixioso silencio acorde cos sentimentos dos presentes lá emotion que dominaba nos e pritos.

Noutro lugar dista páxina publicamos íntegro o elocente discurso do señor Abelardo Estevez.

AITOS DA COMISIÓN INTERSOCIETARIA

A Comisión Intersocietaria de Entidades Patrióticas Galegas, fixoule semellante homenaxe o dia Ius, sete de Xaneiro no mesmo Panteón. Foi intérprete dos sentimentos e pensamentos colectivos o Dr. Ramón Valenzuela Otero que dixo a pregala laica e patriótica, invocando o luminoso espírito do grande oumiate que ali xace, en aguarda do dia en que sexa levado ao seo da Terra Nai, pra se fundir con ela, munha común xuntanza mastral, e espiritual definitiva.

Despois da oración do Dr. Valenzuela, falaron, co seu lenguaxe mudo, as flores azuis e brancas sobre da campa do mestre, e foi o homenaxe das almas en silencioso sentimento e reverenciosa amanzana.

—oo—

No casal do Centro Ourensán, o mesmo dia sete de Xaneiro, pola

noite, reaizouse o grande ato que a mesma Comisión Intersocietaria tiña proyectado, como círculo dos homenaxes. Grande suma de xente asistiu a il. No proscenio (presidencia de honor na que sempre se acha) estaba o retrato de Castelao arrodeado polas ofrendas florales das institucións galegas e custodiado polas sagras bandeiras arxentina e galega.

Deu comezo co Hino Galego e seguiu ouvíuse a verba do Segredario da Comisión Intersocietaria, señor Manuel Pedreira, que deu un saudo á Delegación Vasca, presente; espriou o significado da patriótica adunia, deu lectura ás adhesións recibidas e anunciou ao único orador que ia a falar: o deputado galego pola Grulla, Dr. Ramón Suárez Picallo, quén, en virtude de ter sido compaño de Castelao nas xerias políticas galegas, no Congreso da República, no exilio e no Consello de Galicia, fundado e presidido inicialmente por Castelao, ia a falar encot da obra e personalidades do grande patriano.

Un longo aprausamento saudou a Suárez Picallo quén, coa voz atejada de emoción, escomezou a falar, positivamente iá xito de unha lección de cátedra, arredor de Castelao, simulado que, no intre, non o ia a considerar nos seus aspectos de artista nin de escritor, senón como patriota e político e ainda como exiliado que, pese ao muito que coñecía a sua Terra iós problemas con ela relacionados, tiña adequirido na emigración un ainda maior coñecemento de Galiza, ao travesa da lonxanía e do seu trato coas emigrantes, pra os que sempre tivo unha especial consideración porque lle amostraban respeito e benquerencia e recollían as suas ensinanzas como esencias dun Evanxeo de redención, que tales eran en realidade.

Así Suárez Picallo foi mencionando o seu encontro con Castelao en Pontevedra, no 1926, así como con outras personalidades galegas, cuios nomes foi citando, que se tinan xungido ao movemento galego e se proxeutaban deixa a "ORGA". Sinalou que Castelao creía nos homes, pro, era escéptico en canto aos fatos o partidos políticos; tamén sinalou como vira en Castelao a tristura vagorosa pola ausencia definitiva do seu amado fillo.

Falounos das ideas políticas de Castelao, como entendía este a Castelao, a ética estética da política, a Autonomía, Lembrón a Castelao "deputado sein partido", a minoría galega á república "federal", o primeiro discurso parlamentario de mestre, co que se revelou un verdadeiro lexislador e coñecedor dos problemas da sua terra e de España. Simulou a posición do grande patriano, en relación co idioma iás Autonomías na Constitución, a actuación de Castelao diante o Parlamento e o seu pobo e, despois, no Partido Galeguista; evocou nos tempos do Bimbo Negro, perante o reconquerimento de República, no 1936, perante a Guerra, o logo, no desterro. Fixo un análisis da defención do galleguismo por Castelao e de outros aspectos das atividáis, políticas do patriano. Mais adiante falounos Suárez Picallo de Castelao reeleixido como deputado da sua Campaña pró Estatuto Galego, da presentación de éste ás Cortes, da Guerra Civil, da creación das "Milicias Galegas", da gran aportación de Castelao á causa republicana, dos seus álbunes de debuxos: "Galicia Mártir" e "Atila en Galicia", da estada do mestre en Valencia e Barcelona, do seu viaxe a Rusia e, como corolario de toda a tragedia que sufreu o país e sufriren os homes que defendian as libertades, o

Discurso de Don Abelardo Estevez no homenaxe do Centro Gallego a Castelao

O Señor Presidente do "CENTRO GALLEGO DE BUENOS AIRES", deume a hora de representalo neste ato, que non é unha xuntanza coma moitas para facer unha cerimonia mais ou menos protocolar, mais ou menos soñete, coma dabondo asemillanxe estos feitos, a carón dos mortos.

A miña probe voz quixera ser a expresión viva d'aquei fogar que tanto el amara; quixera ser a voz de toda unha colectividá de galegos emigrados, o por natural derivación, o eco da Galicia enteira, que oxe, nesta data, en todas horas desta xornada, oleando o mar cos ollos da alma, terá o pensamento de todolos seus fillos e unánime vibración espiritual, coa seguridad de que nos, vivos oxe no nome de todos eles a traer a CASTELAO, nestas fresquinas flores, unha corrente proba más de que, para nós, non morreu. Certo é que a sua materia xa non alenta, mais a sua alma, o seu espírito inmorrente, quedou entre nós e nos alumea coma un facho reflexante sinalando os caminos que temos a percorrer, a tarea que temola obriga de cumplir, polo mandato do corazón, fideles a unha conciencia enciñada de galeguidez, que é o senso natural que ha de ter a nosa existencia.

Deus quixo que tiveramos o triste privilexio de poder coxelalo, baixo iste faxedo, baixo o crucero galego que desde a cípula, espalla os seus brazos os catro puntos cardinais do ceo; e dese xeito, temol-a responsabilidade de gardar o sono do maior escravizado exemplar humano da Galicia dos tempos nosos, este ben querido CASTELAO que pechou os seus ollos ante nós, para conquirir co esa definitiva altitude, a cume da súa personalidade de xeñuno e compreñido fillo da terra galega. Dicimos esto porque todos nós sabemos que a personalidade dun galego, non se integra dun xeito verdadíño, senón se emigra, se non se chega algúna vegada a leñas praias americanas, a sofrer a infinita saudade da terra lonxana, senón fixamos eiqui a outra facha do noso destino de pobo proxectado cara o mundo, embebido dun senso, universal, grávido de aneis creedoras. CASTELAO, que foi un espírito insane, foi ante todo, e por sobre todos os outros, un galego verdadeiro, e para selo dunha maneira inquestionable, foi tamén emigrante, coma tantos miles de paisanos nosos. Por eso é que non se poderá facer a historia estes continentes prescindindo dos galegos e de Galicia; e endomázase se poldrá facer a historia de Galicia, prescindindo de CASTELAO. Alá e mais eiqui, él foi todo, e todolos fixo ponendo no seu polifacético labouro, o celme da terra. De ai a súa rica sensibilidade que facelice atinar coma un soldado, o tempo de tocar as mans e sortir na súa propia carne, as tribulacións que noutros exercitos menos dotados, niciaría os idealismos. Por elo fixo unha inxente labouro intelectual, namementras apilaba as duras realidades da vida; por elo estrai da malafada, os ensinos co fixaron o patricio da doutrina que percorraba atopar a inaudíble receta para a felicidade do seu pobo; por elo adicaba o seu portentoso lapicero, non somente a escribir dun xeito maravilloso, senón a tracejar en imaxes milagreiras e inesquecibles, a enteira fisionomía do noso probo, coas suas características peculiares, adicando a expresión mais entrañable do seu fondo humanismo, a espoñer a nos a idetidade, as nosas costumes, as nosas lidecias e os nosos aprazementos, mais, como este sforan moi esquivos, mais fonda e afoutadamente traballou, para amosar escenicalmente, as dores e inxusticias que asoballaban polo xeral aqueles mais homildos. Así transformabase CASTELAO, no eloxitor arquiteito d'un pobo milagreiramente dotado, mais abondosamente fraudado!

O "CENTRO GALLEGO DE BUENOS AIRES", coidando interpretar o sentimento de ademá azón e gratitud que enche o peito das nosas xentes, orgaizou coas entidades representativas outro homenaxe, e agarda que verase convertido en feitos, a medida de sentimentos que suscita a lembranza do gran gallego que eiqui dorme. Axíña elamarase o plenario dessa Comisión para adoptar as decisións que fagan posibles as aportacións materiais que a colectividá deseza ofrecer certamente, seguindo o aporte do "CENTRO GALLEGO".

Mais, xornada ha de chegar na que con tristura e lidecia axuntadas, termos que desfaceremos destos rectos amados, para que, voltando o solar de Rianxo, misturados co-abenzoadalha terra nai, píxese o ciclo da súa predestinación. Para esa hora, dende ese demandarmos que ese curruncho onde agora dorme, por ningunha sexa ocupado, e queda así por sempre, a maneira dun símbolo do baldeiro que nos deixou co seu tránsito cara a immortalidade, dende, onde habrá d'alloros cobizosamente, si soubemos cumprir a noso deber de amar e loitar, polo que el amou e loitou tan afermadamente, a Galicia dos seus amores na que os seus ollos —que tanto tan fondamente quixeron ver— non pudieron voltar a pousarse, para ter a lidecia de mirar vegada mais, o seu singular feito. Mais non deixemos de lembrar que si esa foi a corea d'espiñas cinguida sobre da súa testa dálumeadoo, el tiña entroque a prodixiosa e ventura folganza de levar na súa alma a Galicia enteira, ollándola sempre co-apaixaodo fervor do corazón dos namorados que dende preto lonxe, alentan o seu peito na doce campaña da imaxen da súa amada. E ista vibración de escecloal carácter, no caso de CASTELAO, foi a queute chama que tivo a virtude de sostelo co espírito ergueito, deixa o intre do bico definitivo coa terra onde todos nós quixeramos voltar.

calvario da emigración pra Nova, unhas xornadas de lucha e de esperanza, de anguria e de dor, todo compartido. Que o teu espírito superior e a tua lembranza sigan alumando os caminos que ainda nos faltan por percorrer deixa chegar a mita da Galicia que soñamos ceibe, díma o sempre xenerosa".

A concurrencia, visiblemente emocionada polas verbas do orador, treboute un airoso aplauso, ao finalizar seu discurso.

ASEGURESE

NON CORRA RISCOS

Asegurese en contra dos accidentes que poidan sucederles as persoas que traballen por conta de vostede

ASEGURE A SUA VIDA

ASEGURE A SUA CASA

ASEGURE O SEU NEGOCIO

Chame por T. E. 97-9933

A. RIOS

GRAN FIESTA EN NOSO LAR

El domingo 24 de febrero se llevará a cabo en nuestra quinta de recreo Noso Lar, una gran fiesta campestre, en honor de los residentes del Ayuntamiento Nogueira, de Ramuín, socio o no socio de nuestro centro.

Estarán en esa oportunidad muchos de tales amigos; se otorgará un premio especial a la mesa más numerosa, que sea tendida en el campo, además de otras notas de interés que daremos a conocer en el programa que oportunamente remitiremos.

Señor asociado, sea usted o no de Nogueira concurra con sus familiares y amigos y podrá participar de una reunión agradable, en la que serán honrados un grupo numeroso de vecinos, meritorios por su labor dentro de nuestra colectividad. La entrada será gratuita para los asociados de todas las categorías.

FABRICA DE PARAGUAS

"La Orensana"

CARLOS CALVO 1137

T. E. 23-3030

